

בוקר אחר הלך רבי יהונתן אייבשיץ
ברחובה של עיר בדיוק כשהמלך עבר בה.
לאן אתה הולך? שאלו המלך,

לא יודע, השיבו הרב.

כעס המלך ושלחו לבית האסורים.

בערב פנה אליו המלך ושאלו,
מדוע הגבת לי בצורה מזלזלת?

ענה לו הרב,

נו, ובאמת ידעתי?

אני תכונתי הבוקר להגיע אל בית המדרש
והנה מצאתי את עצמי מבלה אצלך את היום במרתף

מה שראינו עכשיו

- ברכות השחר יושבות בדיוק על קו התפר בין הבית החוצה, ומחברות לפעולות יומיומיות פשוטות, תודעה של הודאה, שליחות וחיבור לה'...
- ברכת מתיר אסורים פותחת אותנו אל יכולת התנועה, עצם זה שהאדם תמיד רוצה חופש ולהתקדם. ולבקש לרתום את התשוקה הזאת לקודש. יחד עם זאת גם להתיר את ההרגלים הרעים. ולהרפות את השליטה, ולהעשות עבד ד'.
- ברכת זוקף כפופים מחדדת אותנו על השלמות האמתית: חיבור כל החלקים יחד, גוף, נפש ונשמה. תוך תיעדוף נכון, וסדר של מח-לב-כבד: מלך! רק מתוך זקיפות הקומה אפשר להביט למלוא האופק, ולבטא את הנשמה במלואה.
- ברכת מלביש ערומים מזכירה לנו שצריך כל יום להתלבש מחדש, להסתיר את מתאר הגוף ולזכור שהוא ביטוי לנשמה. ובכלל: לבוא בגישה נכונה ליום החדש. אפשר בקלות לראות איך לבוש גורם לנו להתנהג בצורה מסוימת.
- ברכת הנותן ליעף כח מחבר אותנו למה שמעל הגוף שלנו, שמתעייף כל הזמן, כח נשמתי שנותן לנו מוטיבציה וחיבור תמידיים.
- ברכת רוקע הארץ על המים מחברת אותנו לתודעה של גופנפש. וכך שה' נתן לנו מקום בעולם, מקום שמאפשר לנו לגדול, דווקא מתוך המורכבות.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

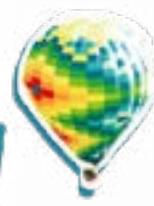
הַמְכִּין מִצְעָדֵי גֵבֶר

כי מסגי לימא ברוך המכין מצעדי גבר - גמ' ברכות

כשמהלך לצאת לדרך מברך המכין מצעדי גבר - רמב"ם

כשהולך לימא

ברוך המכין מצעדי גבר כי האדם גדול בקומה מבעלי חיים
והמה הולכים על ארבע והאדם הולך ברגליו לבד ומביט
למעלה ונותן להקב"ה שבח והודיה על זה

נפלאים הם צעדי האדם, פלאי פלאים ישנם במשקל המכון,

שֶׁהָאָדָם זָקוּף הַקּוֹמָה, הָעוֹמֵד עַל בְּסִיס צַר כְּכַפּוֹת רַגְלָיו, יוּכַל עוֹד לְהִתְנוּעֵעַ חֲלִיפוֹת בְּמַהֲירוֹת כָּכָה נִפְלְאָה, וְלֹא יִפֹּל לְאַרְץ, רַק הַשּׁוּוִי הַנִּפְלָא שֶׁל הַמִּשְׁקָל, וְהַכֹּחַ הַחֲיוֹנִי הַפּוֹעֵל בְּחֻכְמַת אֱלֹהִים נִפְלְאָה בְּשִׁיטַת הָעֲצָבִים, הָעוֹרְקִים, הַמִּיתָרִים וְהַגִּידִים, הַמְתִּיחִסִּים לְכָל אֵיבָרֵי הַתְּנוּעָה, הַלּוֹקָחִים חֵלֶק בְּמַהֲלָךְ הָאָדָם, זֶהוּ הַיְסוּד הַמִּכִּין אֶת הַמְצָעֵדִים בְּיִשָּׁר הַלּוֹכָם. הַמְבָנָה הַזֶּה, הַמְלֵא צִדְקַת מַאֲזָנִים וְשׁוּוִי נִפְלָא בְּחֹמֶר הָאָדָם, בְּוִדְאֵי מְשֻׁפָּע הוּא וְגַם מְשֻׁפִיעַ, עַל הַתְּכוּנָה הַנִּפְשִׁית שֶׁל הָאָדָם, הַמְלֵאָה כַּחוֹת הַפְּכִיִּים וּמְתַנַּגְדִּים, וְתַעֲוֹדְתָהּ הַנְּכוּנָה הִיא לְשִׁקֵּל אֶת מַהֲלָכֶיהָ, לְהַעֲמִידָם עַל בְּסִיס הַשּׁוּוִי הַצָּדֵק וְהַיִּשָּׁר, וְאִזּוּ יֵאִיר אֹר הַחַיִּים הָעֲדִינִים בַּנֶּפֶשׁ הָאֲנוּשִׁית וְהַחֲכָמָה, וְהָאֲשֶׁר הָרוּחַנִי, תִּקּוֹן הַמַּדּוֹת וְתִקּוֹן הַמַּעֲשִׂים, תִּקּוֹן הַיְדְעוֹת וְתִקּוֹן הַרְגֵּשׁוֹת, בְּמַדָּה נְכוּנָה, יָבֹאוּ עִמָּהֶם, לְהוֹלִיךְ אֶת הָאָדָם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּמַהֲלָךְ חַיָּו בְּכָלֵל. וְעַל כָּל הַמּוֹבְנִים הַלָּלוּ, בְּשִׁכְלוֹלָם וְאֲחוּדָם, הַנְּנוּ מְבָרְכִים בְּשִׁמְחַת נֶפֶשׁ לַמִּכִּין מְצָעֵדֵי גִבּוֹר.

מִד' מִצְעָדֵי גֵבֶר וְאָדָם מֵה יָבִין דְרָכּוֹ (משלי)

ואף הרגלים אינן ברשותו פסוק מלא (משלי כ) מה' מצעדי גבר ואדם מה יבין דרכו, ואדם הולך ואינו יודע להיכן הולך אם לטוב אם לרע אם למות אם לחיים

מדרש

מה' מצעדי גבר ואדם מה יבין דרכו, כי אם יצא לדרך או יפרש בים להשתכר בסחורה, פעמים רבות יקראנו ההפסד תמורת השכר אשר ישבר אליו, וכי ילך לבטח יפגעהו מקרים ותולדות, על כן "אל בינתך אל תשען" (לעיל ג, ה), רק שים כל תוחלתך אל השי"ת

רבינו יונה

מִד' מִצְעָדֵי גֵבֶר וְאָדָם מֵה יָבִין דְרָכֹו (משלי)

מה' מצעדי גבר, כבר בארתי (למעלה ט"ז ט') כי הגם שהבחירה לבחור באיזה דרך ילך הוא ביד האדם להימין או להשמאל, בכ"ז אחר שתנועת הרגלים הוא מאת ה' וכחו, יוכל לעכב בידו שלא ילך בדרך שבחר (כמ"ש לב אדם יחשב דרכו וה' יכין צעדו), וא"כ אדם מה יבין דרכו, שהגם שנדמה לו שדרכו טובה ויסכים אל דרך הטוב לפי הבנתו, הוא לבלתי הועיל, שעקר תלוי ביד ה' הגומר את הפעולה, וזה יתעלם פעמים רבות מן האדם, שיראה לפעמים עיכוב בדרכו שידמה לו שהוא לרעה ובאמת מה' מצעדיו, ומה יבין האדם אשר תבונתו קצרה להשיג.

מה מצעדי גבר כוננו ודרךכו יחפץ (תהלים)

מצעדי גבר - מי שהוא גבור ביראת הקדוש ברוך הוא ליש פאש דופורט בלעז
רש"י

בלשוננו הוא מלא דעת כמו לכו נא הגברים ומי שהוא מלא דעת צדיק יהיה
אבן עזרא

אם בחוקותי תלכו הדא הוא דכתיב (תהלים קי"ט, נ"ט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי
אל עדותיך אמר דוד רבוננו של עולם בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני
וכו' אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות וכו' מדרש כן
אם בחוקותי תלכו, שנכתב סתם תלכו ולא נזכר לכת דמצוה כמו אשרי תמימי דרך
ההולכים בתורת ה', וסתם לכת דידך מיירי. אך הפירוש אם בחוקותי שיחקו הדברי
תורה בלב תלכו אף לכת דידך יהיה לדברי תורה לבית המדרש.

ונפשי כעפר לכל תהיה

אין דבר שלא יפעול על הנפש. על כן אין לך כל רושם עובר על האדם שאינו נועד לתעודה. וחייב האדם להיות שמח בכל העובר עליו, ולדעת שהכל הם תוצאות מהמחשבות הטובות שד' חושב על יצוריו.

הרב קוק זצ"ל

אז תלך לבטח דרךך

במדרש אז תלך לבטח. כי באמת ברח יעקב מפני עשו. אעפ"כ כתיב ויצא וילך לא בלשון בריחה כי הבוטח בה' באמת מבין כי מה' מצעדי גבר ולא יתלה הדבר במקרה זהו בחי' יעקב איש תם כמ"ש רש"י בפסוק תמים תהי' קבל הכל בתמימות. ולא נשתנה כלל ע"י בריחה זו וזה מדת השתוות שכתב בחובת הלבבות...

שפת אמת

ויאמין שבאמת הוא חי בהם וכל צרכיו וכל עניניו משתלשלים באמת בפרטי פרטיותיהם שלא מס"א כי מה' מצעדי גבר כוננו ואין מלה כו' ואם כן הכל טוב בתכלית רק שאינו מושג ובאמונה זו באמת נעשה הכל טוב גם בגלוי שבאמונה זו שמאמין שהרע הנדמה בגלוי כל חיותו הוא מטוב העליון שהיא חכמתו יתברך שאינה מושגת והיא העדן שלמעלה מעוה"ב הרי באמונה זו נכלל ומתעלה באמת הרע המדומה בטוב העליון הגנוז

תניא

ההפך מ-לחריץ

זה לפנים

מה שראינו היום

- המכין מצעדי גבר מחבר אותנו לתודעת ההליכה. הודאה על היכולת ללכת ולהתקדם.
- כשם שיש שיווי משקל גופני, יש שיווי משקל נפשי בין כל הכוחות, וגם עליהם לבקש ולהתפלל.
- יש לנו כאן הזדמנות לתודעה של בטחון. "השלך על ה' יהבך". "הרפו ודעו". אנחנו הולכים, ובו זמנית זוכרים שה' מנהיג אותנו והוא זה שמכוון את צעדינו.
- למעלה מזה, יש את שיווי המשקל הרוחני-נשמתי. אנו פועלים מבפנים ולא מבחוץ. העולם לא מפעיל אותנו, מתוך הבטחון בה' והאמונה בו אנו מאמינים שכל דבר שנבוא איתו במגע ביום הקרוב הוא הזדמנות לגדילה.
- ככל שנהיה פנימיים. לא נהיה לחוצים.
- וכדי לקבל אורות מלמעלה, צריך ללמוד להיות כלים. ואחרי כל ההכנות, טרום יציאתנו מהבית, לזכור שבאמת כמה שנתכונן - ההארה היא למעלה מהשגתינו, ועלינו להרפות מתפיסותינו, ולהתחבר לנשמתנו. וללכת. לא להפסיק ללכת.

לאכת כיה נותן כח

הכל טוב בתכלית רק שאינו מושג ובאמונה זו באמת נעשה הכל טוב גם בגלוי

תניא

וחייב האדם להיות שמח בכל העובר עליו, ולדעת שהכל הם תוצאות מהמחשבות
הטובות שד' חושב על יצוריו

הרב קוק

הַשְׁלֵךְ עַל ה' יְהַבֶּה וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ

תהילים